

Як кохання зробило хутір селом

Новий Двір — колись приміське село, а нині — район Рівного у напрямку виїзду на Здолбунів.

Перша письмена згадка про Новий Двір датована 1545 роком. Існує версія, що давніша назва поселення — Бережани (перша згадка — у 1478 році). Пояснити це можна тим, що село розмістилось при березі річки Устя.

Чому Бережани замінили Новим Двором? "Старожили кажуть, що цей двір розвинувся у новіші часи як філіал басівкутського чи в заміні спаленого новодвірського. Звідси і назва Новий Двір", — розповідає відомий рівненський краєзнавець Валерій ВОЙТОВИЧ у книзі "Рівне та околиці Рівного: стежками краєзнавчих подорожей".

За даними перепису 1889 року Новий Двір мав 55 садиб, 446 мешканців. У новодвірській церкві Воскресіння Христового зберігалися копії метричних книг з 1806 року. Церква побудована у стилі козацького (мазепинського) бароко. У середині XIX століття на кошти прихожан була побудована дерев'яна дзвіниця. Серед старожилів існує легенда, що коли будували дзвіницю новодвірської церкви, у фундамент заклали пляшку з папером, на якому було описано історію храму...

Свого часу новодвірська церква мала у володінні 300 десятин орної землі. Пізніше частину землі в неї відібрали для будівництва залізничної колії Рівне—Здолбунів.

Валерій Войтович записав у Новому Дворі таку легенду про походження назви села.

"Колись давно, коли ще наших дідів не було, неподалік Рівного простягнувся невеликий мальовничий хутір. Поселився тут вправний хазя-

їн з красунею дружиною і маленьким синочком. У сім'ї панували мир, любов та злагода. Молоді люди файно хазяйнували і виховували в доброті ласці свого синочка, який, здавалося, був схожий на дубочка, такий міцний був. Хлопець зростав допитливим і розумним, намагався перейняти все найкраще від своїх батьків. І так жили вони тихоенько і любесенько, аж поки хлопець не став дорослим. І дозволили йому батьки піти шукати свою долю і дружину. Ходив хлопчина по світу, розуму й досвіду набирився. А батьки вдома чекають й господарства доглядають. Незабаром приїжджає син додому і каже: "Ходив я по світу, бачив багато, багато навчився. Скажу вам, мамо й тату, що є тут у сусідньому селі дівчина, яку б хотів я взяти за дружину. Тож прошу вашого благословення на це". Батьки гарненько подумали, розпитали про дівчину та й благословили свого сина свататися.

Невдовзі й весілля справили. Приїхала на хутір невістка. Поговорили син з батьком і вирішили збудувати нову хату, щоб могли молодята добре працювати, гарно господарювати у новому дворі. Як задумали, то так і зробили. Стали хату будувати, до осені й збудували. А невісточка працювотою видалась. Усе вона робить, пече, варить, свекрусі допомагає. І стала вона їм як рідна донечка. Перейшли молодята у нову хату, у новий двір, стали жити й поживати й добра наживати. З часом у молодят народився син, далі пішли ще діти. Вони зросли, підросли. Згодом старший син одружився, і знову з'явилась нова сім'я і новий двір. І так продовжувалось далі. Хуторець згодом переріс у велике село, яке назвали Новим Двором, на честь молодості й життя. Ще й досі наше село — це один великий рід. У яку не зайдеш хату — всюди рідня!"

